

Fylkesmennene

Kontaktperson: Inger Anne Ringereide
Vår dato: 18.12.2017
Vår referanse: 17/1
Rundskriv erstatter: 2016-34

Kommentarer til forskrift om reisetilskudd ved veterinærers syke- og inseminasjonsbesøk

I dette rundskrivet gir vi utfyllende kommentarer til forskrift om reisetilskudd ved veterinærers syke- og inseminasjonsbesøk. Vi gir også nærmere retningslinjer for fylkesmannens saksbehandling av tilskuddssøknader etter forskriften. Dette rundskrivet erstatter rundskriv *2016-34 Kommentarer til forskrift om reisetilskudd ved veterinærers syke- og inseminasjonsbesøk*.

Fra 1. januar 2018 økes satsen for reisetilskudd ved bruk av eget fremkomstmiddel fra 9,70 til 10,35 kroner per kilometer mens satsen for reise- og ventetidstilskudd ved bruk av leid skyss og rutegående transportmiddel økes fra 300 til 320 kroner per time. Tilskuddstakene som knytter seg til bruk av leid skyssbåt beholdes uendret.

Landbruksdirektoratet har revidert omtalen av § 5 *Beregning av reisetilskudd*. Dette er gjort for å tydeliggjøre hva som menes med utgangspunkt og endepunkt for en reise. Videre er det gjort for å tydeliggjøre hvilket veterinærforetak man skal ta utgangspunkt i ved beregning av tilskudd, både innenfor og utenfor den veterinære vaktjenesten.

Fra 1. januar 2018 endres fristene for å søke om reisetilskudd. Endringene går i hovedsak ut på at søknadsfristen for det enkelte kvartal er angitt med dato. Videre er søknadsfristen for andre kvartal skjøvet én måned frem av hensyn til fellesferien.

Landbruksdirektoratet har endret litt på teksten om saksbehandlingsrutiner. Vi har også revidert skjemaet *Søknad om reisetilskudd ved veterinærers syke- og inseminasjonsbesøk (LDIR-110)*. Søknadsfristene og felt for søknadsperiode er tatt inn på første side og det er gjort noen presiseringer i veiledningsteksten.

§ 1 Formål

I forskriften § 1 heter det:

Formålet med reisetilskuddet er å bidra til å utjevne forskjeller i husdyrproduzentenes veterinærkostnader ved kunstig inseminasjon og sykdom på husdyr.

Formålet søkes oppnådd ved at veterinærforetakene reduserer husdyrproduzentenes faktura tilsvarende det veterinærforetakene mottar i tilskudd. Forskriften regulerer imidlertid ikke hva veterinærforetakene kan fakturere husdyrproduzentene.

§ 2 Grunnvilkår

For å kunne motta tilskudd etter forskriften, må visse grunnvilkår være oppfylt. Disse fremgår av forskriften § 2, der det heter:

Reisetilskudd kan gis til foretak registrert i enhetsregisteret som tilbyr av veterinærtjenester.

Reisetilskudd kan gis ved reise i forbindelse med kunstig inseminasjon eller sykdom på husdyr.

Reisetilskudd etter denne forskriften gis ikke til reise

- a) i henhold til lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) og bestemmelser gitt i medhold av denne lov,*
- b) i henhold til lov 19. juni 2009 nr. 97 om dyrevelferd og bestemmelser gitt i medhold av denne lov.*

I enhetsregisteret bør foretak som tilbyr veterinærtjenester være registrert med næringskode 75.000.

Veterinærreiser med andre formål enn inseminasjon og/eller sykdomsbehandling er ikke tilskuddsberettiget. Husdyr er i § 3 definert som dyr som berettiger foretak avløsertilskudd. Det er gitt en nærmere beskrivelse av dette under omtalen av § 3.

§ 3 Definisjoner

I forskriften § 3 heter det:

I denne forskriften forstås med

- 1) husdyr: Dyr som berettiger foretak avløsertilskudd.*
- 2) eget fremkomstmiddel: Bil, båt, scooter eller motorsykkel som veterinæren disponerer.*
- 3) leid skyss: Bil, båt, scooter eller motorsykkel som veterinæren ikke fører selv.*
- 4) rutegående fremkomstmiddel: Båt, tog, buss som går i rute.*

Husdyr er definert som dyr som berettiger foretak avløsertilskudd. Per nå berettiger følgende dyr avløsertilskudd:

1. melkeku
2. ammeku
3. andre storfe

4. sau og geit
5. griser
6. verpehøne og avlsdyr av ender, kalkuner og gjess
7. hester
8. avlskanin
9. gås, kalkun, kylling og and
10. revetispe
11. minktispe
12. hjort

Det er kun dyr på listen over som kan gi grunnlag for tilskudd etter denne forskriften. I definisjonen ligger det en reservasjon mot at hobbydyr kan gi grunnlag for tilskudd. Dette fordi hobbydyr ikke berettiger foretak avløsertilskudd. For at et dyr skal berettige et foretak avløsertilskudd må dyret disponeres av foretak som driver vanlig jordbruksproduksjon for det aktuelle dyreslaget. Dersom foretaket mottar produksjon- og/eller avløsertilskudd for vedkommende dyreslag, kan det legges til grunn at foretaket driver vanlig jordbruksproduksjon. Opplysninger om dette finner veterinærforetakene på Landbruksdirektoratets nettsider under menypunktene *Statistikk og utvikling, Tilskudd til jordbruksforetak*.

For mer informasjon om hva som ligger i begrepet vanlig jordbruksproduksjon, se rundskriv 2017-27 *Kommentarer til forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket*.

I definisjonene i § 3 av eget fremkomstmiddel, leid skyss og rutegående transportmiddel fremgår det hvilke typer fremkomstmiddel man kan benytte for å få tilskudd. Det er altså kun reise med bil, båt, scooter og motorsykkel som berettiger tilskudd ved bruk av eget fremkomstmiddel eller leid skyss. Ved bruk av rutegående transportmiddel er det båt, tog og buss som berettiger tilskudd. Andre fremkomstmidler enn de som er nevnt i definisjonene, berettiger ikke tilskudd.

§ 4 Reisetilskudd

I forskriften heter det:

Reisetilskudd kan gis ved bruk av eget fremkomstmiddel, leid skyss og rutegående fremkomstmiddel.

Ved bruk av eget fremkomstmiddel kan det gis tilskudd for reiste kilometer og utlegg i tilknytning til reisen.

Ved bruk av leid skyss og ved bruk av rutegående fremkomstmiddel kan det gis tilskudd for utlegg i tilknytning til reisen og for den tiden veterinæren er på reise med leid skyss eller rutegående fremkomstmiddel. I reisetiden inngår nødvendig ventetid.

Reiseutgiftene må være nødvendige og utlegg skal dokumenteres i den grad det er mulig. Det gis ikke tilskudd til utlegg til overnatting og forpleining.

Denne bestemmelsen regulerer hvordan reisene godtgjøres. Det er type fremkomstmiddel som avgjør hvordan reisene skal godtgjøres. Ved bruk av eget fremkomstmiddel gis det tilskudd for reiste kilometer og utlegg i tilknytning til reisen. Ved bruk av leid skyss eller rutegående transportmiddel dekkes også utleggene, men til forskjell fra med eget fremkomstmiddel gis det her tilskudd for den tiden veterinæren er på reise. På disse reisene inngår også nødvendig ventetid.

Hva som er nødvendig ventetid vil kunne variere for hvert enkelt tilfelle. I tilfeller der veterinæren reiser fra kontoret sitt til rekvirenten (husdyrprodusent som benytter veterinærtjenester), skal det i utgangspunktet bare gis tilskudd for ventetid som er å betrakte som «normal ventetid». Som hovedregel vil det kun være aktuelt å gi tilskudd for «unormal lang ventetid» i tilfeller der veterinæren må vente på leid skyss eller rutegående fremkomstmiddel på vei fra rekvirenten til kontoret, eller fra én rekvirent til en annen. Det kan forekomme at «unormal» lang ventetid er å betrakte som nødvendig ventetid i tilfeller der veterinæren er på reise fra kontoret sitt til rekvirent. I tvilstilfeller kan fylkesmannen be veterinæren om mer informasjon som kan godtgjøre at omsøkt ventetid var nødvendig ventetid.

Alle utlegg skal som hovedregel dokumenteres med kvittering. Dette gjelder for eksempel utgifter til taxi, ferge, tunnel- og bompasseringer. Hvis fylkesmannen finner det hensiktsmessig, kan det gis unntak om dokumentasjon av utlegg. Dette vil særlig gjelde tilfeller der veterinærforetaket har bombrikke eller lignende. Ved bruk av leid skyssbåt er det nødvendig å dokumentere både antall kjørte kilometer og total utleggsum. Disse utleggene skal alltid dokumenteres.

§ 5 Beregning av reisetilskudd

I forskriften heter det:

Reisetilskudd beregnes etter de satser som er fastsatt i jordbruksavtalen, begrenset til maksimalt beløp per rekvirentbesøk eller per km ved bruk av leid skyssbåt. Som utgangspunkt og endepunkt regnes veterinærens faste kontorsted. Tilskudd til dekning av utlegg fakturert av rekvirent, kan ikke overstige satsen per km for reise med eget fremkomstmiddel.

Så framt reisen ikke er foretatt som ledd i den veterinære vakttjenesten, skal avstanden fra nærmeste veterinærforetak legges til grunn ved beregning av tilskudd.

Beregningen skal ta utgangspunkt i at reisen skal foretas på den hurtigste og rimeligste måten, så langt det er forenlig med utførelsen av oppdraget.

Reisetilskudd beregnes for rekvirentbesøk oppgitt i søknadsskjema. Det skal gjøres fradrag for tilskudd tilsvarende 40 km reise med egen bil per omsøkte rekvirentbesøk.

Satsene som blir fastsatt i jordbruksavtalen er sats per kilometer ved bruk av eget fremkomstmiddel, sats per time ved bruk av leid skyss eller rutegående fremkomstmiddel, tilskuddstak per kilometer ved bruk av leid skyssbåt og tilskuddstak for «andre kostnader» per båttur ved bruk av leid skyssbåt. Med «andre kostnader» menes hovedsakelig båtens oppstartskostnad og ventetid. Men denne begrensningen dekker også andre kostnader på skyssbåtforetakets faktura som ikke er å betrakte som kostnad per kilometer.

Satser og tilskuddstak og tidspunkt for iverksettelse fremgår av jordbruksavtalen og er som følger for 2018:

	Sats2018
Tilskudd ved bruk av eget fremkomstmiddel	10,35 kr per km
Tilskudd for reise og ventetid ved bruk av leid skyss og rutegående transportmiddel	320 kr per time
Tilskuddstak ved bruk av leid skyssbåt	110 kr per km
Tilskuddstak for «andre kostnader» ved bruk av leid skyssbåt	2 000 kr per reise

For den delen av reisen som gjøres med leid skyssbåt, kan det kun utbetales tilskudd opp til tilskuddstakene. Det betyr at det kan gis tilskudd til reiser som overstiger tilskuddstakene, men at det maksimalt kan gis 110 kroner i tilskudd per fakturerte kilometer ved bruk av leid båt og maksimalt 2 000 kroner for andre fakturerte kostnader per båttur. Hovedregelen for å beregne reiseruten det kan gis tilskudd for, er å finne den hurtigste og rimeligste reisen fra nærmeste veterinær til rekvirenten. I vurderingen av hvem som er nærmeste veterinær er det veterinærens faste kontorsted som er avgjørende, ikke hvor veterinæren til enhver tid skulle befinne seg. Med fast kontorsted menes kontorstedet som veterinærforetaket er registrert med i Enhetsregisteret. Dette betyr at det i utgangspunktet alltid er antall kilometer eller reisetid fra nærmeste veterinær til rekvirent som danner grunnlaget for fylkesmannens beregning av tilskuddet. Dette gjelder også for utlegg.

Det er altså ikke et krav om at nærmeste veterinær må benyttes, men som hovedregel er det avstanden fra kontorstedet for nærmeste veterinærforetak til rekvirenten som skal legges til grunn ved beregning av tilskuddet. Fylkesmennene må derfor ha en oversikt over hvor de ulike veterinærkontorene er lokalisert.

Dersom den nærmeste veterinær ikke kunne påtatt seg oppdraget, kan fylkesmannen gi dispensasjon fra kravet til nærmeste veterinær. Det er gitt en nærmere beskrivelse av når det bør gis dispensasjon fra denne regelen i omtalen av § 7.

I andre ledd er det en unntaksregel for veterinærer i vaktjeneste. Da er det ikke lenger noe krav om å beregne avstanden fra nærmeste veterinær. I de fleste tilfeller vil man da bruke den vakthavende veterinærs faste kontorsted som utgangspunktet for reisen.

Landbruksdirektoratet er imidlertid kjent med at noen kommuner løser sitt krav om å ha vaktbemanning ved å hente inn veterinærer som f.eks. er på besøk i kommunen, men har sitt faste kontorsted på andre kanter av landet. I slike tilfeller legger § 4 andre ledd en føring for hvor mange kilometer veterinæren kan søke om. Der kommer det frem at det er «reiste kilometer og utlegg» som kan gis tilskudd. Dette er en sikkerhetsventil for å sikre at veterinæren ikke søker fra et kontorsted langt unna, som det reelt sett ikke er reist fra, og dermed oppnår en merutbetaling. Hvis for eksempel veterinæren har vakt i omegn til en midlertidig bopel og bruker den midlertidige bopelen som utgangspunkt for reisen, skal reisetilskuddet beregnes for reisen fra den midlertidige bopelen til rekvirent, og ikke fra veterinærens faste kontorsted lenger unna.

Dersom rekvirenten skysser veterinæren i egen bil, båt, scooter eller motorsykkel, kan det gis tilskudd til dekning av utlegg fakturert av rekvirent. Tilskudd for reiste kilometer kan ikke overstige satsen for reise med eget fremkomstmiddel. Dersom rekvirent eksempelvis

bruker egen båt, kan det i tillegg gis tilskudd for andre kostnader opp til tilskuddstaket som gjelder ved bruk av leid skyssbåt.

I tredje ledd fremkommer det at beregningen skal ta utgangspunkt i at reisen skal foretas på den hurtigste og rimeligste måten, så langt det er forenlig med utførelsen av oppdraget. I de aller fleste tilfeller vil hurtigste og rimeligste reisemåte være korteste reisevei fra veterinærkontor til rekvirent og mellom rekvirenter. Det betyr at tilskuddet som hovedregel skal beregnes ut fra korteste reisevei mellom veterinærforetak og mellom rekvirenter. Det kan imidlertid tenkes at korteste reisevei ikke er rimeligste reisevei. I slike tilfeller skal som hovedregel tilskuddet beregnes ut fra hva som er rimeligst, så fremt ikke en slik reisevei ville ha vært uforenlig med oppdraget eller vil påføre veterinæren uforholdsmessig lang reisevei. Fylkesmannen avgjør hva som er den hurtigste og rimeligste vei i det enkelte tilfelle.

I fjerde ledd heter det at reisetilskuddet beregnes for rekvirentbesøk oppgitt i søknadsskjema, og at det skal gjøres fradrag for tilskudd tilsvarende 40 kilometer reise med egen bil for hvert omsøkte besøk. Det betyr at det skal gjøres fradrag for 414 kroner for hvert omsøkte rekvirentbesøk.

Besøk som ville gitt mindre enn 414 kroner i tilskudd med egen bil, bør ikke omsøkes. Da vil i tilfelle veterinæren få mindre i tilskudd enn om veterinæren hadde latt være å søke om tilskudd for dette besøket. Dette som følge av fradraget på 414 kroner per omsøkte besøk. Om veterinæren lar være å søke om tilskudd for enkelte besøk på en reise med flere besøk, skal tilskuddet beregnes etter korteste vei fra veterinærkontor til besøket det søkes tilskudd for, eller mellom rekvirentbesøkene det søkes tilskudd for.

Vi vil nedenfor gi noen eksempler på hvordan reiser skal føres i søknadsskjemaet LDIR-110 *Søknad om reisetilskudd ved veterinærers syke- og inseminasjonsbesøk*, i tabellen «Oversikt over reiser i søknadsperioden», og hvordan tilskuddet skal beregnes:

Eksempel 1:

Veterinær Mads Madsen skal på et sykebesøk til saueprodusent Knut Knutsen. Det er 45 km fra veterinærkontoret til gårdsbruket. Veterinæren bruker egen bil hele veien. Reisen skal beregnes og føres i søknadsskjema på følgende måte:

8. Nr.	10. Fra	11. Til	13. Tur/retur	15. Egen transport (km)	16. Leid skyss (min)	17. Utlegg (kr)	18. Fradrag (kr)
1	Veterinær Mads Madsen	Saueprodusent Knut Knutsen	x	90	0	0	414
19. Sum - overføres til pkt. 2 i søknadsskjema				90	0	0	414

Tilskuddet for denne reisen beregnes som:

(Antall kilometer kjørt med eget fremkomstmiddel multiplisert med tilhørende sats) – (sum fradrag for besøkene, tilsvarende 40 kilometer med eget fremkomstmiddel per besøk) =

$$(90 \text{ km} \times 10,35 \text{ kr/km}) - (40 \text{ km} \times 10,35 \text{ kr/km}) = 931,5 - 414,0 = 517,50 \text{ kr}$$

Eksempel 2

Veterinær Mads Madsen skal på et sykebesøk til saueprodusent Knut Knutsen og et inseminasjonsbesøk til storfeprodusent Lars Larsen. Veterinær Mads Madsen reiser først til Knut Knutsen og deretter direkte til storfeprodusent Lars Larsen. Fra saueprodusent Knut Knutsen til storfeprodusent Lars Larsen er det nødvendig å bruke ferge. Reisen skal beregnes og føres i søknadsskjema på følgende måte:

8. Nr.	10. Fra	11. Til	13. Tur /ret ur	15. Egen transport (km)	16. Leid skyss (min)	17. Utlegg (kr)	18. Fradrag (kr)
1	Veterinær Mads Madsen	Saueprodusent Knut Knutsen		45	0	0	414
1	Saueprodusent Knut Knutsen	Storfeprodusent Lars Larsen		30	30	70	414
1	Storfeprodusent Lars Larsen	Veterinær Mads Madsen		75	30	70	0
19. Sum - overføres til pkt. 2 i søknadsskjema				150	60	140	828

Tilskuddet for denne reisen beregnes som:

(Sum kilometer kjørt med eget fremkomstmiddel multiplisert med tilhørende sats) + (sum minutter det er benyttet leid skyss multiplisert med tilhørende sats) + (sum utlegg) – (sum fradrag for besøkene, tilsvarende 40 kilometer med eget fremkomstmiddel per besøk) =

$(150 \text{ km} \times 10,35 \text{ kr/km}) + (60 \text{ min} \times (320 \text{ kr/time}) / (60 \text{ min/time})) + 140 \text{ kr} - (828 \text{ kr}) = 1\ 184,50 \text{ kr}$

Eksempel 3:

Veterinær Mads Larsen skal på to sykebesøk på formiddagen. Et til saueprodusent Knut Knutsen og så direkte på et besøk til storfeprodusent Lars Larsen. Senere på kvelden skal veterinær Mads Madsen være en del av den kommunale vaktordningen, og blir kalt ut på et hasteoppdrag til storfeprodusent Lars Larsen. Reisen skal beregnes og føres i søknadsskjema på følgende måte:

8. Nr.	10. Fra	11. Til	13. Tur /ret ur	15. Eget fremkomstmiddel (km)	16. Leid skyss (min)	17. Utlegg (kr)	18. Fradrag (kr)
1	Veterinær Mads Madsen	Saueprodusent Knut Knutsen		45	0	0	414
1	Saueprodusent Knut Knutsen	Storfeprodusent Lars Larsen		30	30	70	414
1	Storfeprodusent Lars Larsen	Veterinær Mads Madsen		75	30	70	0
2	Veterinær Mads Madsen	Storfeprodusent Lars Larsen	x	150	60	140	414
19. Sum - overføres til pkt. 2 i søknadsskjema				300	120	280	1242

Tilskudd for reise nr. 1 og 2 beregnes som:

(Sum kilometer kjørt med eget fremkomstmiddel multiplisert med tilhørende sats) + (sum minutter det er benyttet leid skyss multiplisert med tilhørende sats) + (sum utlegg) – (sum fradrag for besøkene, tilsvarende 40 kilometer med eget fremkomstmiddel per besøk) =

$$(300 \text{ km} \times 10,35 \text{ kr/km}) + (120 \text{ min} \times (320 \text{ kr/time}) / (60 \text{ min/time})) + 280 \text{ kr} - (1\,242 \text{ kr}) = 2\,783 \text{ kr}$$

§ 6 Søknad og utbetaling

I forskriften heter det:

Ved søknad om reisetilskudd skal det benyttes søknadsskjema og bilagskjema fastsatt av Landbruksdirektoratet.

Søknadsfristen er 30. april for første kvartal, 31. august for andre kvartal, 31. oktober for tredje kvartal og 31. januar for fjerde kvartal.

Landbruksdirektoratet forestår utbetalingen. Beløp mindre enn kr 500,- pr. kvartal blir ikke utbetalt.

Ved søknad om reisetilskudd skal det benyttes søknadsskjema LDIR-110 *Søknad om reisetilskudd ved veterinærers syke- og inseminasjonsbesøk*, fastsatt av Landbruksdirektoratet. Se også søknadsskjemaveilederen i skjemaet for mer informasjon om hvordan søknadsskjemaet skal fylles ut.

Søknad om reisetilskudd skal sendes til fylkesmannen i det fylket veterinærens faste kontorsted ligger.

Søknadsperioder med tilhørende søknadsfrister er spesifisert i tabellen nedenfor:

Søknadsperiode	Måneder som inngår i søknadsperioden	Søknadsfrist
1. kvartal	januar, februar, mars	30. april
2. kvartal	april, mai, juni	31. august
3. kvartal	juli, august, september	31. oktober
4. kvartal	oktober, november, desember	31. januar

Fylkesmannen skal som hovedregel avvise søknader som er sendt inn etter søknadsfristen. Dersom søknadsfristen faller på en helligdag, og søker ikke har mulighet for å sende søknaden som vedlegg til e-post, regnes søknaden som sendt innenfor søknadsfristen dersom den sendes per post første virkedag etter søknadsfristen.

I særlige tilfeller kan fylkesmannen dispensere fra fristen for å søke om reisetilskudd. Hva som er å betrakte som særlige tilfeller er redegjort for i omtalen av § 7 nedenfor. En søknad som sendes inn etter søknadsfristen skal altså avvise og ikke realitetsbehandles, dersom det ikke er grunnlag for å gi dispensasjon fra søknadsfristen.

Det er ingenting i veien for at fylkesmannen behandler søknader som sendes inn før søknadsfristens utløp. Fylkesmannen avgjør selv om det er hensiktsmessig å behandle søknader oftere enn hvert kvartal.

Det blir ikke utbetalt mindre beløp enn 500 kroner per kvartal. Det er ikke anledning til å spare opp beløp over flere kvartal for å komme over minstebeløpet. Om fylkesmannen velger å behandle søknader oftere enn hvert kvartal, må hver enkelt utbetaling i det aktuelle kvartalet overstige 500 kroner.

§ 7 Vedtak, dispensasjon og klage

I forskriften heter det:

Vedtak etter denne forskriften fattes av fylkesmannen.

Fylkesmannen kan dispensere fra reglene i § 5 andre ledd, og i særlige tilfeller fra § 6 andre ledd.

Vedtak fattet av fylkesmannen kan påklages til Landbruksdirektoratet.

I § 5 andre ledd heter det at så langt reisen ikke er foretatt som ledd i den veterinære vaktjenesten, skal avstanden fra nærmeste veterinærforetak legges til grunn ved beregning av tilskudd. Fylkesmannen kan dispensere fra denne regelen. Det er ikke krav om særlig tilfelle for å gi dispensasjon, men fylkesmannen må foreta en konkret vurdering i det enkelte tilfelle. Begrunnelsen for at regelen er slik utformet er at fylkesmannen skal legge til grunn at nærmeste veterinær kunne påtatt seg oppdraget og at man bare får reisetilskudd fra dennes kontorsted. Fylkesmannen kan imidlertid vurdere å gi dispensasjon fra denne regelen dersom nærmeste veterinær ikke kunne påta seg oppdraget. Som hovedregel skal det ikke gis dispensasjon hvis det er rekvirent som «er skyld» i at en annen veterinær enn den nærmeste veterinæren blir tilkalt. Dette gjelder f.eks. hvis rekvirent ønsker å benytte seg av annen veterinær enn den nærmeste veterinæren. Dersom rekvirent ikke har skyld i at en annen veterinær enn den nærmeste veterinæren må benyttes, kan det imidlertid vurderes å gi dispensasjon fra denne regelen.

Søknader sendt inn etter søknadsfristene i § 6 andre ledd skal avvises, så fremt det ikke foreligger særlige grunner til å gi dispensasjon fra denne regelen. Det er søkerens eget ansvar å sørge for at søknaden blir levert i rett tid. Dokumentasjon kan imidlertid ettersendes så lenge søknaden er sendt inn til rett tid.

Ved behandling av en søknad om dispensasjon skal det foretas en konkret og skjønnsmessig helhetsvurdering av om det foreligger et særlig tilfelle som tilsier at dispensasjon skal innvilges. Ordlyden tilsier at det er en høy terskel for å gi dispensasjon, og det er ment som en sikkerhetsventil i de tilfellene en står ovenfor svært urimelige resultater. Det skal i utgangspunktet ikke gis dispensasjon fra søknadsfristen dersom søker ikke har gjort tilstrekkelig selv for å sikre at søknaden ble levert i tide. Det bør for eksempel ikke gis dispensasjon dersom søker har forlagt eller glemt søknaden, reist på ferie eller av andre egenforskyldte grunner ikke har hatt mulighet til å søke innen fristen. Det kan imidlertid vurderes å gi dispensasjon dersom søker ikke er i stand til å ivareta sine interesser på grunn av ulykker, alvorlig sykdom, sykehusopphold og andre lignende hendelser utenfor søkerens kontroll i perioden rundt søknadsfristen.

Fylkesmannen skal etterspørre dokumentasjon i tilfeller hvor dette ikke er sendt med og som vil kunne få innvirkning på vedtaket, slik at utredningsplikten i forvaltningsloven etterleveres. Fylkesmannen kan sette en individuell frist for ettersending av slik dokumentasjon, slik at fylkesmannen har et beslutningsgrunnlag for vedtak.

§ 8 Opplysningsplikt og kontroll

I forskriften heter det:

Veterinærforetak som søker om tilskudd, plikter å gi de opplysninger og levere de dokumenter som er nødvendige for at fylkesmannen eller Landbruksdirektoratet skal kunne forvalte ordningen, og kontrollere tidligere søknadsomganger.

Etter første ledd plikter alle søkere av tilskudd å gi de opplysninger som fylkesmannen og Landbruksdirektoratet finner nødvendige i forbindelse med forvaltning av ordningen. I nødvendighetskriteriet ligger det at opplysningsplikten ikke er ubegrenset og at bare relevante opplysninger kan kreves. Typisk vil dette dreie seg om grunnlagsmateriale for å kunne fatte vedtak om tilskudd, samt dokumentasjon som muliggjør en effektiv kontroll av om tilskuddsutbetalingen er i overenstemmelse med forskriften.

§ 9 Avkorting

I forskriften heter det:

Dersom foretaket uaktsomt eller forsettlig har gitt feil opplysninger som har eller ville dannet grunnlag for en urettmessig utbetaling av reisetilskudd, skal det vurderes om hele eller deler av tilskuddet skal avkortes.

Bestemmelsen regulerer avkorting av tilskudd ved feilopplysninger. Risikoen for avkorting skal skjerpe søkerens aktsomhet ved utfylling og innlevering av søknad. Avkortning innebærer at man foretar en reduksjon i tilskuddet foretaket i utgangspunktet hadde rett på. En retting av søknaden i samsvar med de faktiske forhold er ikke en avkortning. En eventuell avkorting kommer i tillegg til oppretting av de uriktige opplysningene i søknaden.

Dersom fylkesmannen finner at det er gitt feil opplysninger i søknad, skal fylkesmannen alltid gjøre en vurdering av avkorting. Dette innebærer at fylkesmannen først må vurdere om feilopplysningene kunne ha medført en urettmessig utbetaling av tilskudd. Dersom så er tilfelle, må det gjøres en vurdering av om feilopplysningene er gitt aktsomt, uaktsomt eller forsettlig. Er det sannsynliggjort at søker var i aktsom god tro om de innleverte opplysninger, vil det ikke være aktuelt med en avkorting.

Det fremgår av § 9 at dersom fylkesmannen finner at feilopplysningene er gitt uaktsomt eller forsettlig, skal fylkesmannen alltid vurdere avkorting.

Det må foretas en konkret skjønnsmessig helhetsvurdering i hvert enkelt tilfelle, og en eventuell avkorting må tilpasses skyldgraden. Maksimal reaksjon vil være å avkorte hele tilskuddet. Det er ingen faste satser for hvor stort et eventuelt avkortingsbeløp skal være. Følgende retningslinje kan brukes som et utgangspunkt for beregning av avkortingsbeløpet:

- Der en feilopplysning er gitt **simpel uaktsomt**, dvs. at søker burde ha forstått at opplysningen han ga kunne føre til at han fikk urettmessig utbetaling, kan det legges til grunn en standardisert avkortningsnorm. I det faktisk berettigede tilskudd kan det trekkes fra et beløp tilsvarende den merutbetaling feilopplysningen i søknaden ville medført.

- Der en feilopplysning er gitt **grovt uaktsomt** eller **forsettlig** ligger avkortningsnormen fra 60 – 100 %. At en feilopplysning er inngitt **grovt uaktsomt** innebærer at søker har opptrådt særlig klanderverdig og *måtte* vite at opplysningen var feil. At en feilopplysning er inngitt **forsettlig** innebærer at søker med viten og vilje har oppgitt feil opplysning for å oppnå en større tilskuddsutbetaling.

§ 10 Tilbakekreving og renter mv.

I forskriften § 10 første ledd heter det:

Dersom foretaket som følge av manglende oppfyllelse av vilkår i denne forskriften eller av andre grunner har mottatt en utbetaling som ikke er berettiget, kan dette kreves tilbakebetalt fra mottakeren eller motregnes i senere tilskuddsutbetalinger. Tilsvarende gjelder for differansen mellom utbetalt beløp og redusert tilskudd som følge av vedtak om avkorting etter § 9.

Bestemmelsen regulerer tilbakebetaling der utbetaling har skjedd i strid med vilkårene. Hovedregelen vil være at tilbakebetaling skal kreves dersom feilutbetaling har skjedd, men regelen er en «kan»-bestemmelse» hvor det må vurderes om krav om tilbakebetaling skal fremmes og hvor mye som skal kreves tilbake. Hvorvidt tilbakebetaling skal kreves i det enkelte tilfellet, vil avhenge av en helhetsvurdering av konkrete omstendigheter og hensynet til rimelighet. Momentene i læren om *conditio indebiti* vil være til hjelp i vurderingen. Dette innebærer at det kan tas hensyn til grad av skyld hos mottaker, feilens art, beløpets størrelse og hvor lang tid som har gått siden feilutbetalingen skjedde. Aktsom god tro om feilutbetaling av tilskudd vil sjelden foreligge siden foretaket plikter å sette seg inn i regelverket for tilskudd det søker om. Aktsomhetskravet til veterinærer som mottar tilskudd etter denne forskriften er strengt i og med at de som selvstendig næringsdrivende regnes som profesjonell part.

Dersom fylkesmannen kommer til at det ikke skal kreves tilbakebetaling må begrunnelsen for dette noteres i saken. Vedtak om å kreve tilbakebetaling skal forhåndsvarsles i tråd med reglene i forvaltningsloven § 16 og begrunnes slik at mottakeren har et godt grunnlag for å vurdere om han vil klage på vedtaket eller ikke.

I forskriften § 10 andre ledd heter det:

Ved grov uaktsomhet eller forsett kan renter kreves fra tidspunktet for utbetalingen av det urettmessige tilskuddet. Ved forsinket betaling etter påkrav påløper renter tilsvarende enhver tid gjeldende rentesats fastsatt med hjemmel i lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m. (forsinkelsesrenteloven).

Bakgrunnen for denne regelen er at man ønsker å gjøre det lite attraktivt å ta sjansen på å beholde et uberettiget beløp inntil det eventuelt blir krevd tilbake. Regelen søker også å forhindre at feilutbetalinger skjer, fordi risikoen for å bli ilagt renter skal skjerpe søkerens aktsomhet ved utfylling og innlevering av søknad om tilskudd.

Grov uaktsomhet foreligger dersom foretaket har opptrådt særdeles klanderverdig og sterkt kan bebreides for at feilutbetaling skjedde. Forsett foreligger der foretaket har forårsaket den feilaktige utbetalingen med hensikt.

Saksbehandlingsrutiner

Landbruksdirektoratet gir nærmere retningslinjer for fylkesmannens saksbehandling nedenfor.

Merverdiavgift

Registrerte næringsdrivende kan fradragføre inngående merverdiavgift i sitt oppgjør med avgiftsmyndighetene. Det betyr at veterinærforetakene kan fradragføre merverdiavgiften på eventuelle utlegg de har på sine syke- og inseminasjonsbesøk. Tilskudd til veterinære reiser skal ikke gis til å dekke merverdiavgift på kjøp av tjenester som veterinærforetakene senere kan fradragføre.

a. Søknadsbehandlingsrutiner

Behandling av søknader skal følge reglene i lov om behandlingssaker (forvaltningsloven) og i forskrift om reisetilskudd ved veterinærers syke- og inseminasjonsbesøk. Kravene til kontroll av informasjon fra tilskuddsmottaker følger av *Reglement for økonomistyring i staten* (økonomireglementet).

Landbruksdirektoratet ønsker en risikobasert tilnærming til etterprøving av søknadsopplysninger. Fylkesmannen bør i sin behandling av søknader etterprøve at summene i søknadsskjemaets felt 19 er korrekt summert. At det er brukt riktige satser og gjort fradrag for omsøkte besøk bør også etterprøves for alle søknader. Fylkesmannen bør i tillegg forsikre seg om at tilskuddsbeløp per kilometer og «andre kostnader» ved bruk av leid skyssbåt ikke overstiger tilskuddsbegrensningene som er fastsatte i jordbruksavtalen.

Om lag 5 prosent av søknadene i hver søknadsomgang bør etterprøves grundigere. Utplukket av søknader bør skje på bakgrunn av en risikovurdering av datagrunnlaget som det søkes tilskudd med utgangspunkt i, og/eller oppfølging av tidligere feil. Den grundige kontrollen kan avgrenses til de forholdene som vurderes å ha størst risiko for feil, dvs det som var grunnen til at søknaden ble plukket ut til en grundigere kontroll. Risikovurderingen som blir lagt til grunn for utplukk av søknaden bør gjøres som en del av kontrollplanen for 2018. Kontrollene må dokumenteres, både omfang og innhold.

Følgende momenter kan være aktuelle for å avgjøre hvilke søknader som bør etterprøves grundigere (listen er ikke uttømmende):

- Store søknadsbeløp
- Store avstander
- Forhistorie med feil i søknadsdata
- Utstrakt bruk av skyssbåt

Hvilke etterprøvingstiltak fylkesmannen velger å benytte seg av, bør også gjøres på bakgrunn av en risikovurdering. Ved en etterprøving av søknadsopplysninger kan følgende etterprøvingstiltak være aktuelle.

- Etterprøve om reiseavstandene oppført på søknadsskjemaet er korrekte. Dette kan gjøres ved å bruke karttjenester på internett.
- Etterprøve om reisen ble foretatt på den hurtigste og rimeligste måten, så langt det er forenlig med utførelsen av oppdraget. Mer informasjon om hva som menes med dette finnes under omtalen av § 5.

- Etterprøve at reisen er beregnet fra nærmeste veterinærforetak. For å kunne foreta en slik kontroll må fylkesmannen ha oversikt over de ulike produksjonsdyrveterinærenes faste kontorsted. Vi minner om at fylkesmannen har mulighet til å dispensere fra denne regelen. Se nærmere omtale av dette under omtalen av § 7.
- Etterprøving av at reisen faktisk er gjennomført. Et typisk etterprøvingstiltak vil kunne være å kontakte rekvirent for å etterprøve om vedkommende veterinær var på syke- og/eller inseminasjonsbesøk på det tidspunktet veterinæren har søkt om tilskudd for.
- Etterprøving av hvorvidt den omsøkte reisen var i forbindelse med kunstig inseminasjon og/eller sykdom på husdyr. Husdyr er i denne sammenheng dyr som gir foretak rett til avløsertilskudd. Mer informasjon om dette finnes i omtalen av § 3. Typiske etterprøvingstiltak vil kunne være å undersøke om rekvirentens foretak mottar avløsertilskudd, og å kontakte rekvirenten for å etterprøve om det faktisk var et syke- og/eller inseminasjonsbesøk som ble gjennomført.

b. Vedtaksbrev

Fylkesmannen må påse at det blir sendt ut et vedtaksbrev (tilskuddsbrev) til samtlige veterinærforetak som søker om tilskudd. Vedtaksbrevet skal utformes i samsvar med kravene i forvaltningsloven og kravene til tilskuddsbrev i økonomireglementet. Ordningen med veterinære reiser er unntatt fra kravene i økonomiregelverket om å stille vilkår til hva midlene skal benyttes til og til rapportering av bruken av midlene. Disse unntakene er gjort i Prop. 1 S fra Landbruks- og matdepartementet.

Med hilsen
for Landbruksdirektoratet

Hilde Haug Simonhjell
seksjonssjef

Inger Anne Ringereide
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger derfor ingen signatur.

Kopi til:
Landbruks- og matdepartementet Postboks 8007 Dep

0030 OSLO